

1
2
21
2
23
24
25
26
27
28
29
30

1688

21. *Muellerus, Petrus*: *De fundo optimo maximo.*
21^a, 4^b, 5^c *Muellerus, Petrus*: *De jure epum.* 4 Sampl. 1685, 1686,
1711 & 1738.
22. *Muellerus, Petrus*: *De jure soliti...*
- 23^a & 2^b *Muellerus, Petrus*: *De facto, seu quasi dominio*
2 Sampl. 1685 & 1758.
- 24^a & 2^b *Muellerus, Petrus*: *De matrimonio absenti...*
2 Sampl. 1685 & 1722.
25. *Muellerus, Petrus*: *De exceptione impotentiae & lites*
ex afflictione orta.
26. *Muellerus, Petrus*: *De convalescentia.*
27. *Muellerus, Petrus*: *De probitate & testatore Tre-*
bellianica.
- 28^a, 6^b, 5^c *Muellerus, Petrus*: *De capitulis auxiliariis sta-*
tuum imperii 4 Sampl. 1685, 1716, 1721 & 1736.
29. *Muellerus, Petrus*: *De jurisdictione criminali...*
- 30^a, 6^b, 5^c *Muellerus, Petrus*: *De jure investendi status imperii*
Germaniae Romani. 3 Sampl. 1685, 1706 & 1748.

1685

31. ^{ant} = Muellerus, Petrus: Tractatus oblativus 2 exempl.
1685: 1711.
32. Muellerus, Petrus: De praecipitentia.
33. Pott, Joh. Henr.: De absoluteione a juramento.
34. Pott, Joh. Henr.: De deposito juris.
35. Roth, Henricus Balthasar, Collegii Juris... Socianus:
etlectionem curatorem Johannis Jacobi Hartungi innot. 1685.
36. Roth, Henricus Balthasar: Ad legem Licet me et Joh. Henr.
32 ff. vi. reb. credit.
37. Roth, Henricus Balthasar: De casuum practico-
rum resolutorum circa materiam ususfructus.
38. Roth, Henricus Balthasar: De exceptione intentionis seu
facti.
39. Sagittarius, Caspar: Historie Marchiae Sotwedensis,
in qua potissimum Alberti Vasi vita et res gestae exponuntur.
40. Schroeterus, Joh. Christianus: Reliqua Tutorum et Curatorum

1688

41. Schroeterus, Johann Christianus: *De litis contestatione*
42. Neugbier, Philippus: *De jure omnium in omnia.*
43. Hume, Georgius Henricus: *Princeps legibus solutus*

2572

10
W

33

-ar

16
1655, 42. 34

DE
IVRE OMNIVM
IN OMNIA

96
D. B.

DIVINIS AVSPICIIS
PRAESIDEQVE
I. PHILIPPO SLEVOGTIO,
D. ET PROF. IVRIS ORDINARIO,

PVBLICE DISPVTABIT
IO. GEORGIVS IVNCKER,
VVALTERS HVSA-THVRINGVS,
D. XI. APRILIS CIO IDC LXXXV.

EDITIO II.

J E N A E,
APVD IOH. BERNHARDVM HELLERV.M.
CIO IC CC XX.

DE
IVRE OMNIVM
IN OMNIA.

I.

*De dogmatibus perniciosis, quæ ex
Hobbessii iure omnium in omnia
producuntur.*

QUamvis ita interdum loquantur,
qui in statu naturæ ius omnibus in
omnia competere contendunt, ut
explicatione iuvari actolerari que-
at ipsorum philosophia: passim
tamen perturbant lectorem, & maxime totam

II

A 2

do-

DE IVRE OMNIVM

4
doctrinam suam ipsi detestandam reddunt, pessimis sententiis ex ea deriuatis. Scilicet, quia in statu mere naturali omnia liceat omnibus, haud aliunde iniuriam omnem quam ex ciuilibus legibus aestimandam, nec ante eas quidquam iniustum fuisse. Adulteria, furta, homicidia, itemque falsa testimonia, & alia huius generis, ciuilitaxat iure cepisse prohiberi. Principes, quia in statu naturæ agant, nihil non facere aut imperare, prout lubitum ipsis fuerit, posse, ex illorumque iussu aut prohibitione pendere iustitiam & iniustitiam omnium actionum: quum lex naturæ quasuis leges & mandata ciuilia seruare iubeat, erepta subiectis omni boni malive, iustiiniustive diiudicatione.

Hæc infanda esse, & ipsa re negatum ire ius omne naturæ, simulque sapientissimum auctorem huius iuris, Deum, cuius facile apparet: nec sufficient vlli verborum colores, doctrinæ tam profanæ & pernitiôsæ satis pingendæ ac defendendæ. Et cur initio statim non ita philosophantur, vt amoto omni verborum lusu, veri honestique se ostendant amantes, & impietatis atque atheismi suspensionem iustam effugiant?

II.

II.

*Vtrum in quæstione hac spectandus sit
status hominis, quatenus tantum
est communis cum brutis.*

Opponit quidem Hobbesius *ro naturale iuri* naturæ, seu dictato rectæ rationis, & naturaliter ius omnibus esse ait in omnia, sed naturæ legem velle, ut parandæ seruandæque pacis causa ius illud abdicetur. Ex quo nihil aliud potest confici, quam in statu naturali hominem duntaxat spectari, quatenus est animal, non quatenus rationis usu gaudet, perque eam in actionibus suis gubernatur.

Quo posito, nos quidem nulli repugnamus, quin tali in statu dicatur naturam unicuique ius in omnia dedisse, & mensuram iuris iucunditatem atque vtilitatem esse; sicut in brutis hoc manifestum est: cæterum superuacanea & inutilis tota quæstio sic redditur. Nam utcumque animal, qua tale, significato latiore dici potest iure agere, quatenus nec injuriam cuiquam infert, nec peccat in naturam, sed facit secundum illius ordinem: attamen longe maximum discrimen est in

illis, quæ homo, quatenus ratione præditus, iure agere censetur.

Bruta naturaliter ad vnum contrariorum sunt determinata, vt nequeant aliter agere, quam quo interni naturæ stimuli impellunt: hincque nemini faciunt iniuriam, nec violant legem vllam, quia non possunt quemquam lædere, nec perinde ipsis lex, vt hominibus, præscripta est. Hi ex aduerso, quum ratione & libertate arbitrii gaudeant, eoque legem habeant, morali necessitate libertatem illam arbitrii coercentem: soli possunt ita agere, vt vere iuste aut iniuste aliquid fecisse vel omisisse, vere iusti iniustive esse censeantur.

Quod ratione & vsu rationis priuatis ius in omnia competere dicitur, inde fit, quia iustum facere discrimen rerum nequeunt, adeoque sine iure in omnia perire cogerentur. Solum etiam corpus habent, quod curent, non animum quem perficere debeant. Ast homines vsu rationis gaudentes, atque ad hanc perficiendam naturaliter destinati, vere discernere obiecta sua possunt, neque ad conseruationem aut perfectionem sui iure in omnia opus habent. De proprio igitur hominis statu, seu quatenus rationalem habet, nobis simul disquirendum est. Ac primum quidem,

dem, vt falsas regulas submoueamus, ex quibus
 estimationem iuris nostri fieri aliqui volunt; qua-
 nam illæ sint, quidque pro absoluto iure omni-
 um in omnia disputari queat, breuiter indicabi-
 mus, sententiam nostram tum de regulis istis at-
 que argumentis, tum de genuina explicatione
 iuris in omnia iuxta subiecturi.

III.

*Argumenta pro iure omnium in o-
 mnia, petita a conseruatione sui,
 natura appetitus, potestate iudi-
 candi de bonis ac malis, & a po-
 tentia ac libertate singulorum.*

Naturaliter vntumquemque hominum, sicut
 & cætera animalia, conseruationem sui amare ac
 querere, in confesso est: neque negari potest;
 nihil naturæ contrarium, sed potius maxime con-
 ueniens quemuis agere, si conseruare sese enixe
 studeat. Quin quum inter prima naturæ præ-
 cepta merito referatur conseruatio sui, membro-
 rumque suorum: tanto minus dubitare licet,
 quin ius quoque homini, ad subsidia huic fini
 necessaria, sit concessum.

Cete-

Ceterum nihil vsquam in toto terrarum orbe reperitur, quod non humanus appetitus aut expetere tanquam sibi conueniens & bonum, aut auersari tanquam sibi repugnans & malum queat. Cur autem naturaliter nobis ius non sit, bonum appetendi, malum fugiendi, nulla excogitari sufficiens ratio potest. Insuper & illud dubitationem nullam habebit, non determinatum a natura humanum appetitum ad certa bonorum genera, vt cetera nefas sit amare; sed potius quælibet in medio veluti posita, & ipso nomine boni commendata mortalibus esse.

Quænam autem unicuique bona aut mala sint, quænam ad conseruationem cuiusque faciunt ac requirantur, non ex alieno iudicio cognosci debet; vt in statu mere naturali vnus ab alio dependeat, & per hoc libertas atque æqualitas omnium tollatur: sed unicuius natura ipsi expendendum ac iudicandum permittit. Quodcunque igitur homo in naturali statu appetet, ad illud, tanquam sibi conueniens & bonum, naturaliter ius habebit. Nam in bonum omne ius concessit natura, nec in quicquam fertur appetitus, nisi in bonum: & bonum existimari debet omne illud, quod vnusquisque ipse sibi conuenire, &

ad

IN OMNIA.

ad conseruationem sui utile aut necessarium esse iudicauerit.

Huc accedit, quod potentia hominum est ipsa summi numinis potentia, eoque omnino liberrima. Quum enim ex rebus creatis nihil sapte potentia operetur hincque totius naturæ potentia sit potentia ipsius Dei: sequitur ultro, singulorum quoque indiuiduorum potentiam esse Dei potentiam. Nam potentia totius naturæ nihil aliud est, quam potentia omnium indiuiduorum simul sumtorum. Sed quia Dei potentia limites nullos agnoscit & liberrima est: pari libertate etiam totius naturæ, eoque & singulorum indiuiduorum potentia gaudebit.

Tandem ex naturali libertate omnium illud simul sequitur, neminem mortalium alteri, quatenus homo est, censeri obligatum. Obligatio enim non potest non limites ponere libertati hominis, & manifestum argumentum est inæqualitatis, dum vnusquisque deterioris conditionis censetur, qui obligatur, melioris, qui alterum sibi obstrictum habet. Ex quo sequitur, cessante obligatione omni nec iniuriam cuiquam posse fieri.

Si ergo ius vnicuius in omnia, etiam in

B

mo-

modum quemlibet ius erit, sine quo obtineri expetitur bonum nequit. Vnde siue precibus ac blanditijs, siue vi & dolo ac mendacio utamur, perinde futurum est, modo potiri sine nostro queamus. Hæc suffecerint, opinor, ut ostendamus, non sine specie veri ius absolutum omnium in omnia in statu mere naturali defendi. Nunc quidam in iisdem veri aut falsi insit, penitus expendamus.

IV.

In questione hac solus appetitus nequit pro regula agnosci.

In bonum omne, quatenus vere bonum & conueniens homini est, unicuius ius dedisse naturam, ut illud expetere & querere possit, neminem puto inficias iturum. Illud itidem vere bonum existimandum est, quod non corpori modo hominis, sed etiam naturæ eius rationali conuenit, aut saltem non repugnat. Hoc ergo tantummodo indagandum superest, ex quam regula bonum hominis in primis sit æstimandum.

Uteunque autem plurimi mortalium secundum appetitum præcipue uiuant, & bonum sibi statuant, in quocumque ille cæco impetu fertur:

mi.

minime tamen ex eo solo de bonitate obiecto-
rum atque actionum nostrum iudicium feren-
dum est; neque tam spectari debet, quid vulgo
fiat, quam potius quid fieri debeat. Inferiorem
enim facultatem statui normam facultatis supe-
rioris; eum qui oculorum lumine priuatus, con-
stitui ductorem homini, utroque adhuc integro
gaudenti, plane absurdum est.

Quod infantes ac furiosi appetitum solum
sequuntur, idque citra culpam & reprehensionem
vllam, ad homines rationis vsum habentes male
applicabitur. Neque inde colligendum est, iu-
re etiam suo, seu iuste agere homines, vfu ratio-
nis priuatos, si agant quæ in aliis iniusta esse &
reprehendi solent. Nam utcunque conuenien-
ter hæctenus agant naturæ, quam cum brutis com-
munem habent, seu statui animalis, in quo sunt,
quamdiu destituuntur rationis vfu: haud tamen
agunt conuenienter rationali statui, & iuri, quod
hominibus qua talibus, a natura datum; vti iam
supra monitum.

V.

*Sed ipsa ratio hominis hic potissima
regula.*

B 2

Quare

Quare illuc iam perueniamus oportet, vt normam cognoscendi boni malive in ipsa hominis ratione potissimum quæramus: quippe quæ non corpus tantum, sed facultates quoque cæteras animæ longe exsuperat, & sola contemplari ac dignoscere objecta sua, sola quidnam expectandum aut auersandum, & quisnam rectus virium corporisque vsus sit, monstrare ac docere potest. Ex quo constat, dedisse naturam homini lumen rationis non alio fine, quam vt eius ductu in actionibus suis instituendis vtatur. Cur enim alias tanta intellectui vis tributa fuisset? cur solus quidnam vere ex vsu nostro sit, indicare valeret?

Iacet ille quidem in recens natis corporibus velut tenebris obseptus, & aliquot annorum cultu atque incremento opus habet, antequam vim suam ostendat. Quin adulti etiam non æque pollent omnes rationis vsu, nec potest in omnibus lumen hoc æque clarum reddi, quantumuis doctrina & exercitatio assidua accedant. Cæterum manet tamen hoc apud omnes certum ac firmum, mentem in homine præstantissimam esse facultatem, & soli ius reliquis facultatibus imperandi competere.

VI.

*Vnusquisque ipse est iudex eorum,
quæ sibi bona aut mala sunt.*

Illud porro negari haud potest, quin vnicuius hominum in statu naturali, & quatenus homo est, regula suarum actionum sit propria ratio, nec a cuiusquam vel prudentissimi iudicio cogatur pendere. Immo quocumque in statu homo viuat, rationem suam pro regula semper habet. Nam tamen filius a parentis, seruus ab heri, ciuis a summæ potestatis natu ita pendent, vt nequiquam fas sit ipsis, quoties aliquid mandari parum subducta ratione vident, obloqui imperantibus atque obsequium denegare: attamen obsequii sui normam habent non alienam, sed suammet rationem, in quantum hæc dicitur, strenue parendum esse superiori, quamdiu nihil precipitur vetaturque honestis moribus contrarium.

Ius igitur cuius hominum de actionibus suis iudicandi, vtrum instituendæ sint an omitteudæ. Hocque verum est, siue citra respectum ad Deum consideres hominem, siue quatenus magni illius conditoris rerum pulcherrimum est opus. Vt enim plena gaudet libertate, nec vlli sui gene-

ris, in quantum homo est, parere cogitur: ita & ab alieni intellectus iudicio haud pender; nec cuiquam licet vllum mortalium, vt dictis suis auscultet; in statu hoc compellere. Alias ex æqualibus necessario fierent inæquales.

Et quamuis conveniat rationi rectæ, vt consilia prudentiorum exploremus sequamurque: vtrum tamen consilium aliquod tale sit, vt amplecti præ aliis debeamus, nostri est iudicii. Nam quod voluntas ad hoc potius sese flectere, quam ad aliud debet, inde vere oritur, quia ratio nostra nihil deprehendit, cui iure possit contradicere. Quod si manifesto intelligat, consilium aut imprudens, aut male fidum, aut impium esse: tantum abest, vt necessitas quædam voluntatem ad obsequium adstringat, vt potius in alia omnia debeat abire. Contra ea, qui ex errore & ignorantia, quam deponere poterat, facere omittit, quod recte suadebatur, culpam eo ipso contrahit, sed quia aliter iudicaturus fuisset ignorantia sua excussa.

VII.

*Non quodlibet iudicium hic sufficit,
sed quod rei cuius consonum ac
verum est.*

Sed

Sed utcumque hæc nemo poterit negare & erroris convincere : minime tamen licet homini pro arbitrio suo aliam fingere rerum naturam, quam quæ vere est, ac bonum iudicare simpliciter, quidquid appetitui suo & statui animalis congruit. Quum enim rationali etiam natura sit præditus, qua discernitur a reliquis animantibus & præcipue æstimatur : ad hanc potissimum oportet respicere, ne quidquam ei contrarium admittatur. Sic tamen naturæ hominis, quatenus animal est, haud repugnat, si alterius libertas ac iura ab eo violentur : aduersum tamen est naturæ rationali & perfectioni morali eiusdem ; ut merito in malis & fugiendis propterea ponatur.

Quod igitur ad intellectus nostri actum & iudicium attinet, illud aut conuenit cum re ipsa ac verum, aut discrepat ab ea, ac falsum est. Posteriore casu, si falsum est iudicium, vel quia quis appetitum magis & affectus animi, quam rationem in consilio habuit ; vel quia debili mente est, nec instructus omnibus, quæ ad perno-scendam certæ rei naturam & veritatem depon-suntur : nemini mortalium potest ius compe-tere iudicium eiusmodi sequendi. Quoties enim cunque deuitari potuit iste error, coercitio-

ne

ne appetitus & affectuum, aut vocatis in consilium prudentioribus, aut alio etiam modo, semper culpa aliqua, & minimum indirecta proarsis subest, contra sanæ rationis dictatum faciendi.

Etenim quum intellectus noster lumen esse debeat appetitus, satisque fungi officio nequeat, nisi omnia suppeditentur adiumenta cognoscendæ veritatis: oportet vnumquemuis id modis omnibus agere, quo ratio penetrare in naturam obiectorum suorum, veramque ferre sententiam valeat. Si igitur suapte culpa homo bonum iudicat, quod malum & auersandum erat. quo colore ius sibi arroget peruersum istud rationis dictatum sequendi? Quod si nulla ipsius culpa subest, sed quantum in se fuit, curam omnem & industriam adhibuit, vt vere obiecta sua intelligeret: agenti quidem impune est, si quid mali perpetraverit; at vero nec ipsa actio probari & recta aut iusta appellari, nec iure suo quisquam egisse dici potest. Quali scilicet iure agunt, qui vsu rationis præditi, & secundum rectam rationem viuunt.

Quamuis ergo vnicuique fas sit, conseruationem ac salutem suam quærendi; quamuis vnusquisque suarum actionum ipse iudex sit, &

ex

ex eadem causa quoque, non respectu alieni iudicii obligetur: nequaquam tamen inde ius protrahi potest, quodlibet iudicium nostrum instar regulæ sequendi. Hinc quotquot usu rationis pollent, naturaliter ad hoc determinati aut potius destinati sunt, ut præscripto sanæ rationis, non cuiuscunque iudicio de rebus, conuenienter uiuant. Tantoque maior in his moralis est necessitas, qui præ aliis intellectu sunt perspicacior. Sicut ex aduerso necessitate illa haud adstringuntur, qui & quamdiu usu rationis destituuntur. Hi enim haud magis possunt obligari, ut secundum rationem uiuant, quam brutum aliquod, ut uiuat secundum naturam animalis, quod diuersi plane generis est.

IIIX.

Quatenus ea, quæ utilia ac necessaria videntur ad nostri conseruationem, sint in bonis habenda.

Iam igitur lubentes concedimus, quod de rebus ad conseruationem nostri utilibus & necessariis monebatur, accensenda ea bonis humanis, itemque ad ea ius vnicuique esse: verum haud ultra tamen quam quatenus non impediunt & cor-

C

rum-

rumpunt ac tollunt moralem hominis perfectio-
nem. Nihil equidem utilitatis aut necessitatis
nomine sana ratio commendat, nisi quod veram
præbet utilitatem, quod vere est necessarium.
Sed hanc præbere nihil potest, nisi quod & ho-
nestati haud repugnat. Inde præclare Iuvenalis
satyra XV.

melius nos

*Zenonis præcepta monent: nec enim omnia, que-
dam*

Pro vita facienda putat.

Vtunque ergo exempli causa fingamus,
maxime corpori alicuius expedire, ut vlu Veneris
sele nociuo humore exoneret, aut cibum alii pa-
ratum suo potius ventri immittat: nequaquam
tamen hinc ius fasque erit, in statu mere natura-
li, opprimendi effrenata violentia obuiam quam-
uis mulierem, aut occupatum iam ab alio, & pro-
prio labore apparatus cibum, inuito extorquen-
di. Contrarium enim hoc est naturali & æquali
omnium libertati: quam quia tu nolueris in te
violari, nec competere cuiquam ius existimas in
corpus tuum, aut res tuo opte labore quæstas, te-
met inuito quidquam audendi; ita necesse est,
ut de aliena quoque libertate par feras iudicium.

Alio

Alio pacto tolles æqualitatem & naturæ ac rationi rectæ reluctaberis.

IX.

Argumentum a potentia & naturalibus viribus hominis petatum expenditur.

Quæ de potentia totius naturæ, singulorumque eius indiuiduorum afferuntur, ea vt falsissima sunt, ita nec si vera essent, quidquam efficerent. Licet enim placuerit confingere, diuinam & naturæ ac singulorum indiuiduorum potentiam re ipsa eandem esse: tanta tamen diuinæ potentix libertas fingi non potest, vt sese ad ea, quæ cum diuina perfectione pugnant, porrigat. Naturæ itaque & singulis indiuiduis ea tribui potentia nequit, quæ iure possit repugnare perfectioni ac sapientiæ diuinæ: vt, exempli causa, iure aliquis mentiatum aut Deum blasphemet. Nam sicut inter potentiam summi numinis, & eiusdem sapientiam ac voluntatem (quatenus voluntas & potentiam Dei idem sint, non disputabo cum scholasticis) perpetua est harmonia: ita naturæ potentia, ac singulorum indiuiduorum, neuiquam

debet sapientiæ huic & voluntati repugnare. Vnde hominibus eadem in potentia sua vsu pro cynosura ac regula semper est habenda. Quo ipso satis restringitur humanæ potentia libertas, ne ad omnia porrigatur, ad quæ ipsæ vires naturales possunt pertingere.

Post hæc obseruandum est, minime ex eo, quod singulorum indiuiduorum & totius naturæ potentia ipsius Dei potentia est, valide sequi, illam pariter esse liberrimam. Afferendum enim itidem foret, naturam ac singula indiuidua, non minus atque ipse Deus, sufficere ad producenda & procreanda omnia, quæ contradictionem nullam trahunt. Quod cum falsissimum sit, vt ipsa res abunde docet: aut libertas seu licentia potentia in natura & indiuiduis singulis non æquis limitibus cum diuinæ potentia libertate circumscribi debet, aut negandum est, totius naturæ & singulorum indiuiduorum potentiam esse ipsam potentiam Dei. Quo enim argumento euincas, potentiam suam ita communicasse Deum cum natura brutisque & homine, vt qua licentiam solam ad omnia se extendat?

Cæterum omnino negandum ac pernegandum est, potentiam naturæ & singulorum indiuiduo-

duorum ipsius Dei potentiam esse: idque non propterea modo, quod illa duntaxat effectus est potentia diuina, sed quia non possunt non horrenda consecraria ex contraria opinione fluere. Nam cuius sunt vires naturales, eius sunt & actus ex viribus illis naturalibus instituti. Quicquid igitur fecerint bruta, quicquid homines, tamen infandum sit; ipsius Dei actus erunt: quod vires & potentia ex qua instituuntur, ipsius Dei sunt. Atqui hoc blasphemum asserere.

X.

In statu mere naturali potest iniuria aliis fieri.

Præter hæc neque illud accipiendum est, quod ex libertate omnium in statu mere naturali colligitur, iniuriam nulli, quicquid etiam in alium tibi permiseris, posse fieri. Ac falsissimum omnino est, a legibus demum humanis dependere mutua hominum officia, ut illarum duntaxat respectu iniuria alteri possit inferri. Ipsa enim natura, quæ æquales fecit omnes, quatenus homines sunt, prohibet, ne quidquam æqualitati huic contrarium patretur, quamdiu alter & patitur, pari te iure frui, nec vel aperte vel tacite li-

bertatem suam tui causa abdicavit aut restrinxit. Haud melior alias hominum quam brutorum conditio foret. Qui igitur scientes prudentesque, aut ex ignorantia quam vincere & exuere poterant, naturæ suæ rationali atque alienæ libertati aduersum aliquid committunt, iniuriam omnino illis faciunt, quibus nocent ac detrimento sunt vel exitio. Atque hæc sufficiant ad argumenta, quæ pro iure omnium in omnia proferebantur.

XI.

Quatenus natura ius omnibus dederit in omnia, vere exponitur.

Vt autem & nos, ecquid nobis videatur, exponamus, admitti potest dogma & axioma illud, naturam ius dedisse omnibus in omnia, si hunc in modum explicetur: Omnia licere appetere, facere & agere homini, quæ naturæ eius, quatenus rationalis est, non repugnant. Vtunque enim conueniant & bona ipsi sint respectu naturæ animalis: præcipua tamen humanæ naturæ ratio haberi debet. Et absurdus, meritoque reprehendendus foret medicus, qui digitum curaturus, necessitate nulla urgente totum brachium

um

um relictum iret: quum tunc tantum facienda sit boni alicuius iactura, quando non aliter potest maius aliquod parari, aut præcaueri eiusdem dispendium.

Ex hisce iam vltro sequitur, quoniam repugnat rationi rectæ, liberum aliquem esse & non esse; gaudere aliquo iure & non gaudere; idque eodem plane respectu: neminem posse iure quidquam facere, quod libertati ac iuribus alterius aduersetur. Si enim mihi competit ius aliquid faciendi, eo ipso denegatur tibi ius resistendi: quatenus autem pati aliquid cogeris, esse nequis liber, nequis iure aliquo gaudere. Vulgo dicunt iuris ciuilibus interpretes: *vbi offensio permessa, ibi defensio prohibita*: indeque arguunt, si quis iure possit capi, eundem resistentem iure posse occidi.

Quod natura omnia omnibus dedisse dicitur, de terris & animalibus brutis, atque ita intelligendum est, vt illa omnia pro indiuiso sint concessa, nec vlli liceat sibi soli vendicare. De vidoloque, vt & simulatione, dissimulatione ac mendacio iam feratur iudicium, quatenus liceat his aduersus alios vt. Scilicet quandocunque non solus appetitus, sed sana ratio docet, hoc illo casu locum eiusmodi subsidiis esse. Neque enim

enim

14 DE IVRE OMNIUM IN OMNIA.

enim simpliciter natura contentiones, odia, iras;
dolos & cætera, in quæ appetitus fertur, auersatur,
sed quatenus morali hominis perfectioni aduersa
sunt. Hinc distingui videmus inter vim iustam est
iniustam, inter dolum bonum & malum.

Gratias tibi benignissimum numen!

COROLLARIA.

I.

Mendacium in se vulgo pugnare creditur cum recta ratione &
naturæ lege: nos contrarium tuebimur.

II. Pœna suspendii, qua fures hodie afficiuntur, non repu-
gnat iure naturæ.

III. Usuræ per se non prohibentur iure naturali.

IV. Iusiurandum latroni ex metu præstitum, iurantem ob-
ligat.

V. Hostis non habet ius puniendi hostem.

VI. Pœnarum inflictio potest referri ad debita moralia.

VII. Etiam gentiles potuere cognoscere, luctam illam ap-
petitus cum ratione non esse a Deo.

Ingenio polles IVNCKERE, quod artibus aptum,
quod te præcellis insinuare potest.
Perge bonis auiibus, sapientum pulpita scande,
ac doctis monstra te placuisse viris.

Ita

feliciora ominabatur fata

G. SCHVBARTVS, P. P.

h. t. RECTOR.

Ivs dedit Hobbesius cunctis in cuncta: quid in se
Non dederit cunctis ius veniamque styli?

gratul. scrib.

P R Æ S E S.

Jena, Diss., 1685 M-Z
X 239 6276

ULB Halle
005 805 740

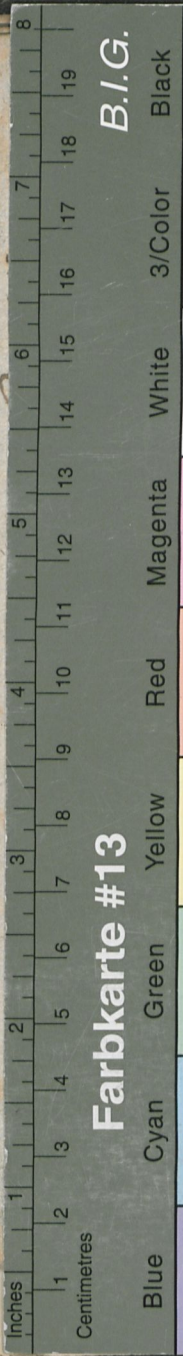
3

KD77

B.I.G.

Farbkarte #13

DE
OMNIVM
OMNIA

1655, 42 34

IS AVSPICIIS
AESIDEQVE
D SLEVOGTIO,
IVRIS ORDINARIO,
E DISPUTABIT
SIVS IVNCKER,
HVSA-THVRINGVS,
LIS clō Idc LXXXV.

ITIO II.
N AE,
NHARDVM HELLERVM.
Id CC XX.

